

De Jeugdvogelclub *Annelies de Kleyn*

FOTO'S: SASKIA VAN LOENEN

"Daar zit ie!"

Sinds enkele jaren organiseert de Vogelwerkgroep Amsterdam jeugdexcursies. Begin 2012 deed Roely Bos, toen secretaris van het bestuur, een oproep op het AVN voor gegadigden om jeugdexcursies te geven en op 23 september van dat jaar vond de eerste excursie plaats. Mark Kuiper, Roely Bos - die de coördinatie voorlopig op zich nam - en ik namen elf kinderen mee op pad door het Amsterdamse Bos. De Jeugdvogelclub was een feit! Een historisch moment, zo schrijft Roely in het verslag. Sindsdien volgden er heel wat excursies. In het begin was er een vaste kern kinderen. Maar de praktijk leerde al gauw dat dat van korte duur was. Kleintjes worden groot en zo gaat het ook met leden van de Jeugdvogelclub. Ze krijgen het druk met de middelbare school, sport en schoolorkest. Of ze worden gewoon te oud voor de jeugdclub.

Het coördineren van de Jeugdvogelclub is dus intensief werk. Steeds moet er weer naar nieuwe geïnteresseerde kinderen gezocht worden. Dat lukt de ene keer beter dan de andere, waardoor er een tijdje geen excursies zijn geweest. We zijn op pad geweest

FOTO: ANNELIES DE KLEYN

Met kijker en invulkaart

FOTO'S: SASKIA VAN LOENEN

Pimpelmees gezien!

met 25 kinderen en met één kind. En zo'n beetje alles er tussenin. Begin 2014 nam ik, bijgestaan door Floor Toot, moeder van twee jeugdleden van het eerste uur, de coördinatie over van Roely. Inmiddels werkt de Jeugdvogelclub samen met het IVN Amsterdam en staan er geregeld aankondigingen van excursies in de NRC, wat vaak een volle bak oplevert. Omdat het IVN gewend is excursies te geven voor kinderen en ouders samen, zijn wij dat als proef ook gaan doen. Het heeft - zeker als de kinderen nog jong zijn - voordelen: meer toezicht, en hulp bij het waarnemen van vogels en het invullen van de vogelkaarten. Want de Jeugdvogelclub werkt tegenwoordig met vogel-invulkaarten, een idee van me dat ik samen met Robert Heemskerk, vormgever van De Gierwaluw, heb uitgewerkt. Op deze kaarten staan de vogels afgebeeld die tijdens de excursie verwacht worden. Er zijn aparte vakjes bij de plaatjes om aan te vinken of de vogel gezien is (en/of) gehoord. Kinderen vinden het erg leuk om tijdens het vogelen iets concreets te doen te hebben. En met deze kaarten kan ook gewezen worden op zang van vogels, zonder dat de kinderen glazig voor zich uit gaan kijken. Als je ze attendeert op de zang

van een vogel, kunnen ze meteen op hun kaart kijken hoe die vogel er uitziet, en vinken ze het vakje van gehoord aan. Geen lang geblader en gezocht in boeken, maar snel een indruk van uiterlijk én zang.

In totaal zijn bij het ter perse gaan van dit nummer 33 jeugdexcursies gegeven. De volgende gebieden zijn één of meer keren bezocht: Amsterdamse Bos, Pier van IJmuiden, Waterland, Gaasperplas, Flevopark, Park Frankendael, Amstelpark, Botshol, Duin en Kruidberg, Crailllose Zand, Ronde Hoep, Wormer- en Jisperveld, Landje van Geijsel, Middelpolder, Marken, Polder IJdoorn en een vogelringstation bij Eemnes. Ook zijn met uilenman Arend de Jong avondwandelingen gehouden om Bosuilen te beluisteren. En op uitnodiging zijn excursies gegeven in samenwerking met Blijve Vogels Westerpark en volkstuincomplex Rust en Vreugd.

De excursies worden over het algemeen gegeven door mij en een tweede excursieleider samen. Zo hebben Mark Kuiper, Edith Kuiper, Evert Pellenkoff, Teun van Dijk, Martijn Voorvelt, Jip Binsbergen, Philip Plenckers, Martin Hulsing, Roely Bos, Jip

Louwe Kooijmans en Frank van Groen allemaal één of meer keren hun steentje bijgedragen. Floor Toot is vaak mee geweest als extra begeleider.

De gemiddelde leeftijd van de kinderen ligt tussen de 8 en 12 jaar, met enkele uitschieters naar 6, 7 en naar 14, 15 jaar. Kinderen hoeven geen lid te zijn van de Jeugdvogelclub om mee te gaan met de excursies. Sommige kinderen komen één of een paar keer, andere zijn geregelde deelnemers. Niet alleen in het begin was er een vaste kern. Ook nu is er bijvoorbeeld een meisje dat sinds begin 2015 op negen van de elf excursies is geweest.

Het is leuk om te merken dat de kinderen over het algemeen enthousiast zijn. Nooit horen we: “wanneer is het nou afgelopen?” maar wel: “wat jammer dat het al weer voorbij is”. Door het enthousiasme van de kinderen lopen de excursies dan ook vaak uit. Zelfs tijdens excursies in de stromende regen hoor ik nooit klachten. Zo wilden twee meisjes na afloop van een excursie in de Ronde Hoep per se mee naar het Landje van Geijsel om nog naar Steltkluten te gaan kijken, hoewel ze kletsnat waren van de regen en één van hen liep te soppen in haar schoenen. Het was hartverwarmend om te zien hoe ze genoten van de Steltkluten, en hoe opgetogen ze elkaar door de telescoop lieten zien hoe jonge Meerkoetjes door hun ouders gevoerd werden. Pas om 3 uur konden ze worden overgehaald om mee naar huis te gaan en dat terwijl de excursie in de Ronde Hoep om 10 uur was begonnen ...

Beginnende vogelaartjes zijn even blij met het zien van een Zwarte Kraai als met een Nonnetje. Wat meer doorgewinterde jonge vogelaars hangen aan mijn lippen als ik het heb over de handpenprojectie van de Fitis en de Tjiftjaf. Zo is er altijd voor elk kind iets leuks te beleven en iets nieuws te leren. Speciale excursies, zoals in bootjes in Botshol of het Jisper- en Ilperveld of met een boerenkar de Ronde Hoep in, maar ook de Pier van

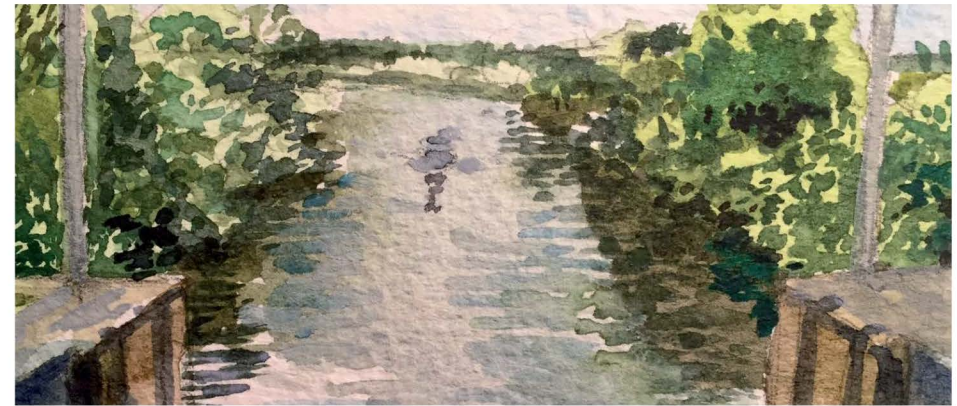
IJmuiden, zijn extra in trek. Ook Arend de Jong, die Bosuilen zó goed kan nadoen dat ze op het geluid afkomen – dit is de manier waarop hij Bosuilen inventariseert –, oogst groot succes. Daarbij speelt ook een rol dat deze excursie in het donker is. Het meest geliefd was denk ik wel een bezoek aan het ringstation. De kinderen mochten om beurten een geringde vogel vasthouden en vrijlaten. Wat een sensatie!

Verslagen van de excursies, met fotoseries, en aankondigingen van nieuwe jeugdexcursies zijn te vinden op www.vogelsamsterdam.nl onder jeugd.

FOTO: ANNELES DE KLEYN

De steltkluten in beeld!

Van de Noordzee tot de Bosporus

Column Jacques Grégoire

Jacques Grégoire is kunstenaar en wandelt voor zijn nieuwe kunstproject in de voetsporen van de Britse schrijver Patrick Leigh Fermor, die in 1932 van de Noordzee naar de Bosporus liep.

Voor De Gierwaluw zet hij zijn observaties op papier van de vogels en van alle bijzonderheden die hij tegenkomt op zijn drie jaar durende reis. Het is een kunstwerk, deze tocht langs de Rijn en Donau, op zoek naar de basis van Europa door onderzoek naar de geomorfologie en de daaruit voortkomende verspreiding van vogels over het continent. Elke dag schetst en aquarelleert hij het veranderende landschap en portretteert hij in inkt de vogelsoorten die hij tegenkomt.

Het is begin maart 2015 als ik met de tocht begin in Bloemendaal aan Zee. Ik ben gekleed op warm weer, maar er is zeer dichte mist en het is maar een frisse zes graden als ik uit de branding het strand op loop. Er is niets wat de stilte doorbreekt, op het ritme van het geluid van het uitrollen van het zeewater na.

De duinen brengen het eerste levende geluid voort: een Heggenmus zingt onzichtbaar in de vochtige witte deken van lucht. De cursus zangvogels die ik in het jaar ervoor heb gevolgd bij Frank van Groen heeft zijn vruchten afgeworpen. Nooit meer loop ik buiten zonder vogelgeluiden te determineren op soort.

Mijn voornemen om niet te stoppen voor een observatie wordt al meteen op de proef gesteld en ik pas mijn eigen eisen aan. In het geval dat ik